



Augmenta el nombre de graduats en ESO i els infants menors de 3 anys escolaritzats a Barcelona

- » El segon *Informe d'Oportunitats educatives de la infància i l'adolescència a Barcelona* posa de manifest que la taxa de graduació en ESO ha augmentat un 2,3% situant-se en el 91,1% (4 punts per sobre de la mitjana catalana), tot i que es mantenen grans desigualtats entre districtes
- » Els cicles formatius de grau mitjà (CFGM) consoliden el seu creixement i suposen el 36,5% de la matrícula d'ESO, amb un augment d'alumnat del 43% respecte el 2006-2007
- » La taxa d'escolarització de nens entre 0 i 2 anys ha crescut fins el 44%, un 1,8% superior al que registrava l'anterior informe, però els districtes amb menor renda continuen escolaritzant significativament menys
- » La matriculació en centres públics es consolida i puja a tots els nivells educatius, mentre que queden sense cobrir 1 de cada 5 places de P3 de centres concertats
- » Les escoles públiques escolaritzen el doble d'infants amb necessitats educatives especials que les concertades, 3 vegades més infants estrangers i 4 vegades més alumnes amb beques menjador
- » 1 de cada 4 infants entre 3 i 16 anys està escolaritzat en un districte diferent del seu districte de residència
- » Les activitats de lleure de la Campanya de Vacances d'Estiu han duplicat els infants participants i els ajuts municipals pràcticament s'han triplicat entre 2013 i 2017

El segon Informe d'Oportunitats Educatives de la infància i l'adolescència a Barcelona 2018-2019 mostra una tendència a l'alça en l'escolarització d'infants entre 0 i 2 anys i en la taxa de graduació en Educació Secundària Obligatoria (ESO) dels nois i noies de Barcelona, dues de les qüestions cabdals a l'hora de fomentar l'equitat educativa entre tots els infants i joves de la ciutat, i entre la població escolar dels diferents districtes de Barcelona. No obstant, continua mostrant notables desigualtats entre els diferents districtes.

L'estudi mostra que Barcelona té millors taxes d'assoliment de competències bàsiques de Primària i ESO que la mitjana de Catalunya, però Ciutat Vella i Nou Barris dupliquen la mitjana d'alumnat que no assoleix les competències bàsiques.



Aquest segon Informe d'Oportunitats Educatives de la infància i l'adolescència, encarregat per l'Ajuntament de Barcelona i elaborat per l'Institut infància i Adolescència de Barcelona (IIAB-IERMB), consolida la iniciativa que es va posar en marxa l'any 2016 per tal de disposar d'un informe periòdic a partir de les dades educatives disponibles que permeti un coneixement més aprofundit. Es tracta d'una radiografia de la situació de l'educació amb mirada de ciutat i per districtes, i amb un focus especial en l'equitat educativa, que analitza factors explicatius, compara els indicadors de la ciutat amb els del conjunt de Catalunya, i identifica tendències, reptes, i experiències rellevants de la ciutat.

L'informe vol ser una eina per promoure debats socials informats i per orientar polítiques públiques en educació basades en diagnòs i evidències que serveixin per millorar l'equitat en les oportunitats educatives de la infància i l'adolescència a la ciutat. L'informe aporta una visió integral de les diferents etapes de l'educació no universitària i de l'educació fora del temps escolar.

Infants de 0 a 2 anys

L'escolarització d'infants d'entre 0 i 2 anys manté el seu creixement sostingut i arriba al 44,3% al curs 2017-2018. Això suposa que hi ha hagut un creixement de 8 punts respecte el curs 2006-2007 i de l'1,8% en relació al curs 2015-2016. Els districtes amb rendes més baixes segueixen tenint percentatges significativament més baixos d'escolarització a educació infantil de primer cicle.

El nombre de places i de demanda atesa de les escoles bressol públiques (54% de les sol·licituds) registra un lleuger increment, tot i que l'escolarització als centres públics continua sense arribar a la meitat i es situa en el 46,7% al curs 2017-2018, un 0,4% menys que al curs anterior.

En relació amb el darrer informe, on més va créixer l'escolarització en escoles bressol municipals va ser als districtes de Gràcia (+6,7%) i Horta-Guinardó (4,8%), mentre que on més va baixar va ser a Sants-Montjuïc (-5,3%) i Les Corts (-2,1%). A la ciutat, doncs, més de la meitat dels infants menors de 3 anys escolaritzats ho segueixen fent en llars d'infants privades (53%), excepte en els districtes de rendes més baixes on la gran majoria van a la bressol municipal, de manera més similar al conjunt de Catalunya.

L'estudi també plasma una infrarepresentació dels infants estrangers en l'educació infantil de primer cicle. La taxa d'escolarització dels infants 0-2 anys autòctons és 3,5 vegades superior a l'estrangera (52% i 15% respectivament). Mentre la població estrangera de la ciutat menor de 3 anys és d'un 21%, la població estrangera escolaritzada a les escoles infantils només suposa el 7% del total.



Una de les grans novetats dels darrers anys per millorar l'equitat en educació infantil de la primera infància ha estat incorporar la tarifació social de les escoles bressol municipal (preu públic variable en funció de la renda familiar). Aquesta mesura ha suposat que el 65% de les matrícules tinguin un preu inferior al del sistema anterior, que el 9% mantingui el mateix preu, i que el 26% siguin més altes en el primer any de funcionament. En els districtes de rendes altes, al voltant de la meitat de les famílies es situen en els trams baixos de renda amb la tarifació social (entre el 42 i 53%).

Creix la taxa de graduació en ESO

Barcelona continua tenint millors taxes d'assoliment de competències bàsiques que el conjunt de Catalunya a 6è de Primària i a 4t d'ESO. La taxa de graduació dels nois i noies de Barcelona es situa en el 91,1% al curs 2017-2018. Aquest percentatge és 4,4 punts superior a la mitjana catalana i 2,3 punts més que el registrat a la ciutat en l'informe anterior, al curs 2015-2016, quan la taxa era del 88,8%.

Malgrat aquesta data comparativa positiva, hi ha notables diferències entre districtes. Un exemple és com Ciutat Vella i Nou Barris dupliquen la mitjana de ciutat (9,8%) de nois i noies que no assolixen les competències bàsiques a la ESO. D'altra banda, hi ha prop d'un 4% de centres de secundària on més de la meitat del seu alumnat no assolix competències bàsiques.

Quant als estudis postobligatoris es detecta un increment especialment significatiu en cicles formatius de grau mitjà (CFGM), que han augmentat un 8% des del curs 2006-2007 fins arribar a suposar el 36,5% de la secundària obligatòria a la ciutat de Barcelona. Si mirem el nombre d'alumnes del CFGM, han augmentat un 43%, mentre que els que cursen batxillerat han disminuït lleugerament, un 1,5%.

En la secundària postobligatòria de la ciutat s'aguditza el tret diferencial de Barcelona respecte el conjunt de Catalunya en la proporció entre centres públics i centres concertats i privats. Tant al batxillerat com als Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM) i els Programes de Formació i Inserció (PFI), el percentatge de la matrícula pública a la ciutat està a 30 punts de distància de la mitjana catalana.

La matrícula pública a Batxillerat només és majoritària a 3 districtes, mentre que en el cas dels cicles formatius de grau mitjà, només ho és en 4 dels 10 districtes. Més encara, 3 districtes de la ciutat (Sant Andreu, Gràcia i Les Corts) no tenen cap centre públic que ofereixi cicles de cap família professional. I un 25% dels centres públics només ofereixen un únic grup de batxillerat, fet que pot condicionar negativament les oportunitats d'aprenentatge. De fet, gran part de les famílies professionals dels CFGM tenen un nivell de demanda significativament superior al de l'oferta.



Notable augment de la demanda a l'escola pública

El segon Informe d'Oportunitats educatives de la infància i l'adolescència a Barcelona 2018-2019 mostra com es consolida el canvi de tendència en les preferències de les famílies, que ja s'apuntava en el primer informe, fa dos anys. Tant la demanda de places públiques com la matriculació final en escoles públiques puja en tots els nivells educatius. A P3 es produeix un increment del 2,5% de sol·licituds a l'escola pública en els darrers dos anys, passant del 48% al curs 2015-2016 al 50,5% en el curs 2017-2018. Això significa que per primera vegada hi ha més demanda a les escoles públiques que a les concertades. L'increment de la demanda d'escola pública es produeix en el conjunt de la ciutat i també en districtes tradicionalment amb més pes del sector concertat com l'Eixample i Les Corts.

Pel que fa a l'oferta, tres districtes segueixen amb dèficit d'oferta de places de centres públics al curs 2017-2018, malgrat l'obertura de noves escoles els darrers anys. Són l'Eixample, Gràcia, i en menor mesura, Sant Andreu. En el conjunt de la ciutat, destaca que el 79% dels centres estan en situació de demanda equilibrada, mentre que un 17% tenen baixa demanda, i un 4%, demanda molt superior a l'oferta. Cal destacar que el 99% de l'alumnat accedeix a P3 a una plaça de les que ha demanat i un 92% ho fa a la primera opció.

Respecte la matrícula final, destaca l'important augment del 20% de la matrícula de P3 en centres públics per al conjunt de la ciutat respecte el curs 2006-2007, tot i que al curs 2017-2018 es manté encara per sota de la meitat (47%). Hi ha un increment en el conjunt de districtes i, de manera especialment rellevant a l'Eixample (+44%), Les Corts (+27%), així com Ciutat Vella i Sant Andreu (+18%).

La proporció es redueix a mesura que augmenta el nivell educatiu. Si la matrícula pública al segon cicle d'infantil és del 47%, a l'educació primària és del 43,4%, i a l'ESO 36,3%. Així, l'educació pública és majoritària en infantil de segon cicle en 6 districtes, en primària a 5 districtes i en secundària a 3 districtes. En conjunt, tot i el canvi de tendència, el pes del sector privat segueix sent molt superior a la mitjana catalana en tots els nivells educatius.

L'estudi confirma la distribució desigual d'alumnat amb majors complexitats socials i educatives entre els centres d'educació primària sostinguts amb fons públics. El curs 2017-2018 els centres públics escolaritzen, de mitjana, el doble d'infants amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE) que els centres concertats (12,5% enfront el 6,8%), tres vegades més infants estrangers (8% enfront 2%) i 4 vegades més alumnes amb beques menjador (35% enfront 8%).

Pel que fa a la segregació escolar (és a dir, el fet que els diferents perfils d'alumnat no es troben distribuïts de manera equilibrada entre els diferents centres) tots els districtes presenten nivells alts tant a primària com a secundària. L'estudi apunta que la segregació escolar



continua sent un problema estructural del sistema educatiu català i del conjunt de la ciutat, que es veu agreujat als districtes d'Horta-Guinardó, Les Corts, Sants-Montjuïc i Ciutat Vella, que, si els tractéssim com a municipis, estarien entre els 10 primers en segregació escolar de Catalunya.

Finalment, és destacable la gran mobilitat escolar entre districtes. Un de cada quatre infants no s'escolaritza en el seu districte de residència i ho fa en els districtes del voltant. El cas de menor escolarització de proximitat és Gràcia on només el 60% està matriculat al districte.

Més enllà del temps escolar

L'accés a oportunitats educatives més enllà del temps escolar és dispar territorialment i segons els tipus d'activitats: menys del 10% dels infants i adolescents (de 5 a 17 anys) realitzen activitats en els 131 esplais i caus de la ciutat de manera regular, un 54% en activitats de la Campanya de Vacances d'Estiu impulsada per l'Ajuntament (que ha duplicat el nombre d'infants des del 2013) i un 70% fan activitats de lleure esportiu setmanalment.

La distribució territorial d'aquestes associacions de lleure educatiu (131 esplais i caus) i les taxes de participació són clarament desiguals entre districtes i van des del 3% de Nou Barris o el 4% de Les Corts fins el 14% de Gràcia o el 13% d'Eixample, Horta-Guinardó i Sant Martí.

En el cas de les beques per al activitats d'educació en el lleure, l'informe destaca que en un terç dels esplais i caus de la ciutat més del 30% dels nens i nenes que hi participen reben beca (pública o privada). Pel que fa als ajuts a la pràctica esportiva fora de l'horari escolar, s'han multiplicat per quatre entre 2013 i 2017 i arriben al 8,4% de la població de 6 a 17 anys de la ciutat.

En relació als ajuts municipals per a lleure d'estiu en el marc de la Campanya de Vacances, s'han gairebé triplicat (entre 2013 i 2017) i els ajuts per a la pràctica esportiva fora de l'horari lectiu s'han multiplicat per quatre entre 2014 i 2017, arribant a un 8,4% de la població en edat escolar de la ciutat.